

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Giltig från: 2025-02-24

Innehållsansvar: Anders Bengtsson Lundqvist, (andlu), Överläkare

Giltig till: 2027-02-24

Granskad av: Anders Bengtsson Lundqvist, (andlu), Överläkare

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Lämnas vid ankomstsamtal på avdelningen till förälder med barn som har misstänkt pneumoni eller covid-19

Lunginflammation hos barn

Vad händer på sjukhuset?

Ditt barn har blivit inlagt på Södra Älvsborgs Sjukhus eftersom vi misstänker att hen har lunginflammation. Detta blad vill hjälpa dig att förstå vad som kommer att hända under vårdtiden

Dag 1

Ni kommer att få många frågor:

- Är barnet vaccinerad enligt svenska barnvaccinationsprogrammet?
- Röker ditt barn (avser tonåringar)? Någon annan i hushållet?
- Har ditt barn nyligen varit utomlands?
- Har ni husdjur?
- Har ditt barn någon allergi?
- Har barnet haft många infektioner senaste tiden?
- Är det något annat du tror att vi behöver veta?

Laboratorieundersökningar:

- Blodprover som visar bland annat blodvärde och CRP (snabbsänka).
- Odling på blod, ibland näsprov och upphostningsprov.
- Näsprov och svalgprov för covid-19
- Ibland lungröntgen.

Behandling:

- Antibiotika ges vid behov till en början ofta i injektionsform direkt i blodet.
- Dropp ges ibland eftersom det är viktigt att få i sig extra vätska.
- Syrgas och inhalationer ges vid behov
- Rörelse och lägesändringar är bra för lungorna. Undvik att barnet ligger helt stilla i sängen.
- Vid tecken på smärta eller feber: säg till så ges smärtlindring.

Under vårdtiden

Andning

- Vid behov finns tillgång till fysioterapeut som kan ge råd och instruktioner om andningsgymnastik.
- Sjuksköterskor och undersköterskor på avdelningen kan också ge sådan information

Smittsamhet och fysisk aktivitet

- Om barnet vårdas eget rum på grund av risk för smittsamhet, är det ändå viktigt att vara uppe och röra på sig.

Utskrivningsplanering

- information som du tror kan ha praktisk betydelse inför hemgången är viktigt att du meddelar till sjuksköterskan

Besked om undersökningar

- Blodprover
- Covid-19
- Andningsfunktion
- Röntgen om den har utförts
- Odlingsprover

Antibiotikabehandling

- Effekten av antibiotikabehandlingen utvärderas dag 3 eller 4.
- Ställningstagande till om byte från injektionsbehandling till tableter eller flytande antibiotika är lämpligt.

Utskrivningsdagen

Kan variera mycket, ibland dag 2, ofta dag 5, ibland senare.

Du ska få besked om:

- diagnos
- behandlingstid med antibiotika
- eventuellt behov av röntgenkontroll (oftast inte)
- risk för smittsamhet
- vart du ska vända dig om du blir sämre
- tid för telefontid eller återbesök

SVAR PÅ DINA EGNA FRÅGOR

.....

.....

.....

Fakta om lunginflammation och behandlingen

Om sjukdomen

Lunginflammation (pneumoni) är en infektion i lungorna. Symtomen kan variera, men vanliga symtom är trötthet, feber, hosta och ont i bröstet fram för allt vid djupandning. Ibland kan det vara tungt att andas och vissa får också pip i bröstet.

Både bakterier och virus kan orsaka lunginflammation. Hos små barn är det ofta virus som är orsaken. I det svenska vaccinationsprogrammet av barn ingår skydd mot en del bakterier som kan orsaka lunginflammation såsom Hemofilus och Pneumokocker men vaccinet är inte heltäckande.

En annan typ av bakterie, Mykoplasma, drabbar framför allt äldre barn och smittar, liksom virusinfektioner, via luften från person till person. Av dem som smittas av Mykoplasma får de flesta en lättare luftvägsinfektion som inte kräver någon behandling, medan en liten andel drabbas av lunginflammation vilket motiverar antibiotikabehandling.

Risken för spridning av infektioner förhindras genom att du och ditt barn tvättar era händer noggrant och att ditt barn hostar i en pappersnäsduk Vid vård av patienter med lunginflammation använder personalen ibland ett visir framför sitt ansikte för att skydda sig mot smitta.

När antibiotikabehandling påbörjats brukar febern försvinna efter 3-5 dagar. Hostan ökar ibland de första dagarna och kan, liksom trötthet, finnas kvar i flera veckor trots rätt behandling. Många har ont i bröstkorgen vid djupandning, vilket kan bero på en retning av lungsäcken. Dessa smärtor försvinner successivt och en vanlig lunginflammation ger inga bestående men. Däremot är trötthet och lindrig hosta vanliga symtom upp till någon månad efter en lunginflammation.

Covid-19 leder till mycket stora variationer vad gäller symtom. Ibland upplevs inga symtom alls, ibland ter det sig som en vanlig förkylning och ibland blir det nödvändigt med sjukhusvård, ofta för att det behövs syrgasbehandling. Allvarlig sjukdom hos barn är sällsynt.

Utredning

Genom vanliga blodprover går det att få reda på om sjukdomen orsakas av bakterier eller virus. Vid vissa bakteriella infektioner kan bakterier odlas fram från upphostningsprov eller blod. Det går också att, med DNA-teknik på prov från näsan, fastställa orsaken. Detta gäller till exempel vid lunginflammation orsakad av Mykoplasma, Influensa eller covid-19

Behandling

Vid misstanke om bakteriell lunginflammation påbörjas behandling med antibiotika, oftast vanligt penicillin. Vid hög feber, andfåddhet och påverkat allmäntillstånd brukar behandlingen inledas på sjukhus. När förbättring sker fortsätter antibiotikabehandlingen i form av flytande medicin att svälja eller

tabletter i hemmet. Penicillin är mycket effektivt mot vanlig bakteriell lunginflammation. Om vanligt penicillin inte har någon effekt, måste ibland byte ske till annat antibiotikum som har effekt även på andra bakterier t.ex. Mykoplasma. Antibiotikabehandlingen brukar avslutas efter cirka 7 dagar.

Hur behandlas symtomen?

Feber	Paracetamol (t.ex. Alvedon, Panodil, Pamol)
Smärta	Paracetamol (t.ex. Alvedon, Panodil, Pamol)
Andnöd	Syrgas om mätningarna av andningsfunktion visar på behov
Pip i bröstet	Inhalationer kan ibland hjälpa. Ordineras av läkare.
Segt slem	Det är viktigt att dricka mycket. Läkemedel mot segt slem har inte någon säkerställd nytta vid lunginflammation. Andningsträning är viktigt för slemmobilisering
Rethosta	Det är viktigt att dricka mycket. Läkemedel mot rethosta har inte någon säkerställd nytta men provas ibland vid nattlig torrhosta

Djupa andetag är mycket viktigt för att förbättra lungans funktion. Vid löst slem är det bra att försöka dricka mycket för att kunna svälja slemmet eller använda mycket koksalt i näsan. Det är bra, både för lungorna och för övriga kroppen, att vara uppe och röra på sig så mycket som möjligt. Rökning eller passiv rökning försämrar läkningen och rökare bör ta tillfället i akt att sluta röka. Be gärna din sjuksköterska om informationsmaterial angående rökstopp även du som är anhörig och rökare.

Uppföljning

Oftast blir man helt återställd efter en lunginflammation. En ny röntgenundersökning är oftast inte nödvändig, men utförs efter komplicerade sjukdomsförlopp på läkarens ordination

Extra vaccination behövs inte om man är vaccinerad enligt svenska vaccinationsprogrammet.

Kontaktuppgifter

Ansvarig för innehållet i detta informationsblad är processteamet ”Att vårda patienter med pneumoni” (lunginflammation), vid Södra Älvsborgs Sjukhus.

Information om handlingen

Handlingstyp: Patientinformation

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Anders Bengtsson Lundqvist, (andlu),
Överläkare

Granskad av: Anders Bengtsson Lundqvist, (andlu), Överläkare

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9614-1097948292-67

Version: 9.0

Giltig från: 2025-02-24

Giltig till: 2027-02-24